

Notitie Decemercirculaire 2022

Hoofdstuk 1: Algemene mededelingen

Inleiding

De decemercirculaire 2022 is verschenen op 21 december. Deze notitie geeft een overzicht van de financiële gevolgen voor de hoogte van onze Algemene Uitkering voor met name het jaar 2022. De vorige circulaire waarover wij u hebben geïnformeerd was de septemercirculaire 2022.

Accressen

Zoals gebruikelijk bevat de decemercirculaire geen nieuwe accresramingen. Voor de jaarafsluiting 2022 is het accres 2022 in de meircirculaire 2022 de definitieve stand.

Aanvullende prijscompensatie 2023

Het kabinet heeft in de Najaarsnota 2022 aangekondigd om bij de Voorjaarsnota 2023 een extra prijsbijstelling over 2022 uit te keren vanwege de uitzonderlijke stijgingen van de prijzen sinds het uitkeren van de prijsbijstelling voor 2022 afgelopen voorjaar. Deze prijsbijstelling geldt ook voor het Gemeentefonds.

De extra structurele prijsbijstelling zal worden gebaseerd op cijfers van het Centraal Planbureau (CPB), het zogenoemde Centraal Economisch Plan (CEP) 2023. De definitieve prijsbijstelling volgt bij de voorjaarsnota en de verdeling van de middelen over gemeenten zal in meircirculaire 2023 worden opgenomen.

Hoofdstuk 2: Financiële gevolgen decembercirculaire 2022

Hoe hoog is de Algemene Uitkering die wij ontvangen van het Rijk?

Het uitgangspunt voor onze berekening zijn de cijfers die wij hebben gepresenteerd in de notitie septembercirculaire 2022. Zie hiervoor de tweede regel uit tabel 1.

Tabel 1

Algemene uitkering 2022	2022
Decembercirculaire 2022	203.276.065
Stand notitie septembercirculaire 2022	199.153.117
Saldo decembercirculaire 2022	4.122.948

Van het voordelige saldo uit tabel 1 moeten wij de taakmutaties betalen.

Taakmutaties 2022

Voor de taken uit tabel 2 hebben wij extra budget van het Rijk ontvangen via de algemene uitkering. De besteding van de bedragen voor 2022 kunnen wij niet meer in het jaar 2022 aan de raad ter besluitvorming voorleggen. De bedragen vallen daarom allemaal vrij in de jaarrekening 2022. Voor een deel van de middelen die we nu ontvangen, hebben we al kosten gemaakt in 2022. Daar waar dit niet het geval is, zullen wij de raad vragen om bij de behandeling van de jaarrekening 2022 via resultaatbestemming de bedragen alsnog beschikbaar te stellen.

Tabel 2

Taakmutaties Decembercirculaire 2022	2022
Energietoeslag	2.424.000
Toegankelijkheid verkiezingen	12.000
Bijzondere bijstand (vroegsignalering)	170.000
Breed offensief	49.000
Uitvoeringskosten Bijzondere Bijstand Zelfstandigen	25.000
Jeugdzorg (restant hervormingsagenda)	14.000
Compensatieregeling Voogdij 18+	150.000
Gezond in de stad (DU)	42.000
Inkomstenderving gemeenten 2021 (covid-19) (DU)	641.000
Leerlingenvervoer Oekraïne (DU)	101.000
Faciliteitenbesluit opvangcentra	211.000
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	163.000
Versterken sociale basis	66.000
Continuïteit van zorg (corona steunpakket)	104.000
	0
Totaal taakmutaties	4.172.000

Energietoeslag

Het kabinet heeft als prioriteit om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor is onder andere de Wetswijziging eenmalige energietoeslag 2022 tot stand gekomen. De energietoeslag bedraagt voor het jaar 2022 € 1.300 voor mensen die leven van 120% van het sociaal minimum of minder. Het kabinet heeft besloten om in 2023 nogmaals € 1.300 aan deze doelgroep uit te keren. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, biedt het kabinet gemeenten de mogelijkheid om € 500 hiervan al in 2022 uit te keren.

Iedereen die tot 1 december 2022 van ons een toekenning heeft gekregen voor de energietoeslag 2022, heeft van ons de eerste 500 euro voor 2023 automatisch ontvangen. We hebben in 2022 € 2.199.000 van de voor 2023 beschikbaar gestelde € 2.424.000 uitgekeerd. We stellen voor het resterende bedrag via resultaatbestemming bij de jaarrekening beschikbaar te stellen voor 2023. De verdeling van de resterende € 900 miljoen voor 2023 wordt in de meicirculaire 2023 bekend gemaakt.

Toegankelijkheid verkiezingen

Wij ontvangen in 2022 een incidentele bijdrage van € 12.000 als stimulans voor het toegankelijker maken van verkiezingen bijvoorbeeld voor mensen met een visuele of andere beperking. Wij hebben de uitgaven al gedaan en het bedrag kan daarom nu in de jaarrekening vrijvallen.

Bijzondere bijstand (vroegsignalering)

De gemeenten ontvangen gemeenten in 2022 in totaal € 35 miljoen incidenteel om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden. Dit bedrag maakt onderdeel uit van een groter pakket van maatregelen van het Rijk dat vooral gericht is op het versterken van de inkomenspositie van mensen om de negatieve effecten van de hoge energieprijzen te dempen. Onderdeel van dit pakket van maatregelen is het voorkomen van schulden die ontstaan vanwege de hoge energieprijzen. Wij ontvangen daarvoor nu incidenteel € 170.000. In het kader van Sudwest Tichtby willen wij de raad voorstellen dit bedrag via resultaatbestemming bij de jaarrekening 2022 beschikbaar te stellen voor het verder voorkomen van schulden.

Breed offensief

Met het breed offensief heeft het kabinet maatregelen voorgesteld om meer mensen met een beperking aan een baan helpen en aan het werk houden. Het breed offensief is een brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Op basis van die bestuurlijke afspraken ontvangen gemeenten in 2022 € 9,1 miljoen via de algemene uitkering voor de implementatie van de onderdelen van Breed offensief die wetswijzigingen vereisen. Het wetsvoorstel Breed Offensief is op 29 november 2022 door de Eerste Kamer aangenomen. In de septembercirculaire Gemeentefonds van 2021 is eerder € 15,5 miljoen voor 2021 beschikbaar gesteld via de algemene uitkering voor de implementatie van de onderdelen van Breed offensief die géén wetswijziging vereisen. Twee maatregelen treden op 1 januari 2023 in werking (de kostendelersnorm en de extra vrijlating van arbeidsinkomsten). De andere onderdelen treden per 1 juli 2023 in werking. We hebben de bijbehorende voorbereidingen getroffen in 2022 en voeren de werkzaamheden voor de implementatie 2023 uit binnen bestaande formatie. Het bedrag van € 49.000 kan dan ook vrijvallen in de jaarrekening 2022.

Uitvoeringskosten bijzondere bijstand zelfstandigen

Aan gemeenten wordt eenmalig € 4,6 miljoen extra uitvoeringskosten toegekend voor de relatief hoge instroom in het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) in het eerste kwartaal van 2022, als gevolg van het stopzetten van de Tozo (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers) en de vereenvoudiging van het Bbz. Wij hebben hiervoor extra personeel ingezet. Het bedrag van € 25.000 is in 2022 uitgegeven.

Jeugdzorg (restant Hervormingsagenda)

Met de septembercirculaire 2021 zijn aanvullende middelen voor de uitvoering van de jeugdzorg aan gemeenten beschikbaar gesteld. Onderdeel van de afspraak is dat resterende middelen van het uitvoeringsbudget teruggeboekt worden van het ministerie van VWS naar het gemeentefonds. De resterende middelen voor 2022 bedragen € 2,8 miljoen en worden in deze circulaire toegevoegd aan de algemene uitkering. Het bedrag van € 14.000 kan vrijvallen in de jaarrekening.

Compensatieregeling voogdij 18+

Ten behoeve van de compensatieregeling voogdij 18+ wordt jaarlijks € 30 miljoen gereserveerd binnen de integratie-uitkering voogdij 18+. Nadat het daadwerkelijk benodigde bedrag voor de compensatieregeling bekend is, wordt het saldo (positief of negatief) verrekend met de algemene uitkering. De inventarisatie van de compensatieregeling voor 2022 kon niet tijdig worden afgerond. Daarom valt het gehele gereserveerde budget voor 2022 van € 30 miljoen vrij en ontvangen wij eenmalig € 150.000.

In de meicirculaire 2023 zal de verrekening van de bedragen voor de compensatieregeling 2022 met de algemene uitkering alsnog plaatsvinden. De kans is daarmee groot dat we in mei alsnog gekort worden op de algemene uitkering. We stellen daarom voor het bedrag van € 150.000 via resultaatbestemming bij de jaarrekening 2022 te reserveren voor de mogelijke verrekening van de compensatieregeling voorgedij 18+ met de algemene uitkering.

Gezond in de stad

In deze decembercirculaire wordt de verdeling over alle gemeenten bekend gemaakt van een aanvullend beschikbaar gesteld budget van circa € 8,3 miljoen. Dit bedrag is een aanvulling op al eerdere verstrekte middelen voor Kansrijke Start. We stellen voor ons bedrag van € 42.000 via resultaatbestemming bij de jaarrekening 2022 toe te voegen aan het krediet Gezond in de stad.

Inkomstenderving gemeenten 2021 corona

Gemeenten ontvangen net als over 2020 compensatie voor de derving van inkomsten door corona in 2021. Het betreft hier met name de toeristenbelasting en de parkeeropbrengsten. Onze inkomstenderving is berekend op € 641.000. Dit bedrag kan in de jaarrekening 2022 vrijvallen en toegevoegd worden aan het jaarresultaat.

Leerlingenvervoer Oekraïne

Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer aan Oekraïense leerlingen. De decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïense leerlingen is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die zij hiervoor hebben gemaakt, en maken. De decentralisatie uitkering ziet toe op de periode vanaf de start van het schooljaar 2022-2023 tot aan de start van de kerstvakantie in december 2022. We hebben via de septembercirculaire 2022 eerder € 96.000 ontvangen. We ontvangen nu nog eens € 111.000. De kosten voor het vervoer hebben we gemaakt in 2022. Deze inkomsten en de bijbehorende uitgaven worden dan ook verwerkt in de jaarrekening 2022.

Faciliteitenbesluit opvangcentra

In het faciliteitenbesluit is geregeld dat de gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers hebben, jaarlijks van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een uitkering ontvangen. De uitkering is een compensatie voor gemeenten voor die asielzoekers die op 1 januari (nog) niet zijn ingeschreven in de basisregistratie van de gemeente. Het bedrag van € 211.000 verwerken we in de jaarrekening als extra inkomst.

Meerkosten Oekraïne sociaal domein

De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet, en de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid ligt óók voor Oekraïense ontheemden bij gemeenten. Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot in omvang dat dit niet als een onderdeel van gebruikelijke fluctuaties gezien kan worden. Daarnaast leidt de opvang van Oekraïense ontheemden tot clustering bij specifieke gemeenten, namelijk in die gemeenten waar opvanglocaties zijn gerealiseerd. De compensatie is vastgesteld op basis van (een raming) van daadwerkelijke aantallen opgevangen Oekraïense ontheemden. Onze kosten zijn gemaakt in 2022. Deze kosten worden daarmee in de jaarrekening verwerkt. De ontvangen compensatie van € 163.000 staat hier tegenover.

Versterken sociale basis

Vanuit het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen werkt het Ministerie van VWS samen met partijen in het veld aan een samenleving waar (toekomstige) ouderen waardig oud kunnen worden, zelf de regie hebben en met hun netwerk hun leven kunnen leiden. Vanaf 2023 kunnen gemeenten via een specifieke uitkering (SPUK) middelen aanvragen om zo extra in te zetten op gezondheidsbevordering, sport- en beweegstimulering, het bevorderen van cultuurparticipatie, en het versterken van de sociale basis.

Deze DU is bedoeld als voorbereiding op de SPUK. We stellen voor het bedrag van € 66.000 via resultaatbestemming bij de jaarrekening 2022 beschikbaar te stellen voor dit doeleinde.

Continuïteit van zorg (corona steunpakket)

De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat meerkosten binnen het sociaal domein (Jeugdwet en Wmo 2015) als gevolg van de coronapandemie in 2022 door het Rijk worden gecompenseerd.

Op basis van een onderzoek is de hoogte van de compensatie voor gemeenten met betrekking tot de Jeugdwet landelijk vastgesteld op € 8,2 miljoen en voor de WMO op € 10,9 miljoen.

Onze bijbehorende kosten hebben we gemaakt in 2022. De inkomsten en de bijbehorende uitgaven worden dan ook verwerkt in de jaarrekening 2022.

Taakmutaties 2023-2026

Naast de taakmutaties voor 2022 zijn er twee taakmutaties die ingaan in 2023 en een structureel karakter hebben. De bijbehorende begrotingswijzigingen leggen wij aan de raad via de eerstvolgende berap voor.

Het gaat om de volgende twee taakmutaties:

Decembercirculaire 2022 meerjarige gevolgen	2022	2023	2024	2025	2026
Wet Goed Verhuurderschap	0	97.000	97.000	97.000	97.000
Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	0	-23.000	-23.000	-23.000	-23.000
Totaal	0	74.000	74.000	74.000	74.000

Wet goed Verhuurderschap

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel goed Verhuurderschap. Het wetsvoorstel zal naar verwachting in juli 2023 in werking treden.

Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. Gemeenten ontvangen vanaf 2023 een structurele bijdrage van € 12,4 miljoen voor de kosten als gevolg van de handhaving van de landelijke algemene regels en het meldpunt.

Voor de eenmalige kosten die gemeenten maken als gevolg van de invoering van de landelijke regels en het instellen van het meldpunt zullen gemeenten in de komende meicirculaire een incidentele bijdrage van € 9,2 miljoen ontvangen.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

In de septembercirculaire is informatie opgenomen over de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). De verdeelsleutel voor de jaren 2023 en verder is gewijzigd. Wij ontvangen daarom nu structureel € 52.000 i.p.v. € 75.000. De verdeling voor 2022 is niet gewijzigd.

Hoofdstuk 3: Financieel eindresultaat decembercirculaire 2022

We kunnen nu de financiële gevolgen van de decembercirculaire op het jaarresultaat 2022 berekenen.

Tabel 4

Decembercirculaire 2022	2022
Decembercirculaire t.o.v. Septembercirculaire 2022	4.122.948
Taakmutaties	-4.172.000
Totaal	-49.052

Het resultaat 2022 is € 49.000 negatief. Dit nadeel is veroorzaakt doordat de hoeveelheidsverschillen (aantallen per maatstaf) per saldo iets lager uitpakken.

We hebben ook een aantal tussenafrekeningen voor de jaren 2020 en 2021 ontvangen. Ook hier zit het verschil vooral in de gewijzigde aantallen. Voor 2020 en 2021 samen ontvangen we € 65.000 minder dan verwacht. Dit bedrag wordt samen met het negatieve bedrag voor 2022 verwerkt in de jaarrekening 2022.

Eindvoorstel

Wij stellen het college voor de volgende besluiten te nemen:

- a. In te stemmen met de notitie decembercirculaire 2022
- b. Kennis te nemen van de financiële gevolgen van de decembercirculaire voor de jaarrekening 2022 en de daarbij behorende voorgenomen resultaatbestemmingen
- c. De financiële gevolgen van de twee taakmutaties voor het jaar 2023 via een begrotingswijziging in de berap te verwerken
- d. De financiële gevolgen van de twee taakmutaties voor de jaren 2024-2027 op te nemen in de meerjarenbegroting 2024-2027
- e. De raad te informeren via actieve info.